

spektaklu (koji već u etimonu znači i prizor i ogledalo i refleksiju), koji je ništa bez svesti *da je gledan*. Samo dijahronički izveden spektakl, utemeljen na libidinoznom uznemiravanju oka (ponekad i sluha) predstavlja adekvatnu strukturu savremenih trendova u duhu vremena. Dijahronija je ovde strukturalistički podsticaj i preduslov simultanosti dvostrukog doživljaja, reflektiranog uz pomoć jednog utopijskog fluida prizora, koji tvrdi da sve to *nije* ali da će *biti*. Pozitivno-utopijski duh strip-teasea nalazi se u tome: da je on prolegomena, priprema prolegomena za ljubavnu noć. Sigurnost, izvesnost da će se dostići njen vrhunac — orgazam. Ovde predigra znači pred-nadraživanje.

Strip-tease doista ima u sebi mnogo obrednog. Svoje arhajske, arhetipske korene on nalazi u sjedinjavanju dva rituala. Jedan posvećen Erosu, drugi Dionisu. Obred je nešto što razvezuje u ljudskoj duši ono što je mitski zavezano. Utoliko je on suprotan civilizatorskom potiskivanju, te tako *oslobadajući* i za infra i za ultra područje ličnosti. On je orgijastički trans (skidanja odeće oplemenjen nežnošću erotske igre. Potvrda karaktera obrednosti nalazi se i u komplementarnosti između žrtve i nagosti, sakralizacije i erotizacije, crkvene mise (liturgije) i strip-teasea. Takav je i duh muzike pri strip-seansi, uzbudljiv i hipnotičan, i ne podnosi opiranje. Usavršen ritual svlačenja u strip-teaseu mora da lebdi na granici zaraze, opsesije koja navodi posmatrača na sinhronizovanu mimikriju.

Religiozan značaj (ili pre antireligiozan) strip-obreda može se pronaći u shvatanju odeće kao instrumenta, kao maske. Skidanje maske, demaskiranje je ritual razobličavanja — svrgavanje čoveka sa božanskog prestola, ukidanje — očovečenje — neljudskih snaga koje se kriju iza natprirodne tajanstvenosti maske. *Demaskiranje* — razgolićavanje tela — je uzdizanje iz neprirodnosti u prirodnost. Kabalistička misao kaže: ko simulira *nešto*, postaću to *nešto*. Ovde je taj slučaj: ako se prikazuje ljubavna igra, njena prividnost, odista, *jeste* realnost. To jest: svi promatrači *poseduju* striptizetu. I to ne redom, nego istovremeno. Striptizeta u tom istovremenom, mnogostrukom podavanju potvrđuje svoju igru, ona postaje živo umetničko delo. A njen odnos prema vlastitoj produkciji, to je svest da se svlačenjem ona otkriva, indentifikuje pred drugima, kao različito i posebno, u svoj svojoj *ličnoj* (i unutrašnjoj i spoljašnjoj) telesnosti. Prividnost kolektivnog polnog snošaja transformiše se (kao u transu oblikuje) u istinitost. Ova se istinitost razara ako se ko doseti maskaradi, nužno je za uspešnu produkciju da se svi listom predaju iluziji. Time se strip-tease ostvaruje, dokida u sebi vlastitu svrhu. Vrhunac dokidanja predstavlja orgazam spektakla. kulminaciona tačka zanosa gledanja. Na nivou iluzije, smisao *gledanja* (spektakla) se podvostručuje — on gleda sebe — kao gledanje, ali reflektuje i prikazi-

vano delo. Gledajući današnju civilizaciju, kroz ovako izgrađenu metafizičku prizmu strip-teasea, shvata se da je ona *civilizacija demaskiranja* — svlačenje maske, demistifikacija tela. Angažman tela je njegova odeća. Tako je dezangazovanje tela — strip-tease. Aktivnost ispunjavanja jedne utopije ljudskog duha. Ovde ne treba zaboraviti polnu disperziju publike: žene koje se indentifikuju i muškarci koji se, kroz osećaj različitosti, autoerotizuju. Naravno sa obratom na relaciji „zelenog“ (akter: muškarac) i „crvenog“ (akter: žena) strip-teasea. Ovde je mišljeno, uglavnom, o ovom drugom.

Modna revija takođe koristi efekat strip-teasea, ali na negativan način. Kod nje je u prvom stepenu oblačenje, tako da uvek pokušava da se združi sa imaginarnošću svlačenja. Dakle, ona je spektakl koji prikazuje varijacije različito projektovanih maski za telo, podsećajući gledaoce da te maske treba gledati u takvom smeru u kojem bi one izgledale u skidanju, u njihovom demaskiranju. U tome je i izvor jeze, raskošnih srha koji podizale spektatore prilikom revije.

Komplementarno strip-teaseu nameće se umetnička, imaginarna struktura *javne kuće*. Brižljivo nameštena, i složeno opremljena, tajanstvena unutrašnjost, koja nije ništa drugo do vaginalna tama, otelotvoreni utopijski fluid strip-teasea. Tu je i težak, karakterističan miris prosutog semena. Radi se znači jednostavno o *spolnoj unutrašnjosti* — središtu i kući čovekovo. Kuplerajsko vreme, neposredovano ničim, je beskrajno vreme, uvek gotovo za novi početak, za novi polni, stvaralački akt. Ovde spominjem i onu, dvosmislenu u svojoj igri, Claudelovu rečenicu: „Popustljivost? Popustljivost? Za to postoje kuće.“ Kuća popustljivosti, tolerancije. Maison de tolérance — javna kuća. A strip-tease je popustljiva, lukava stvar — koja, čini prividnost kolektivnog snošaja jednakovrednom istinitosti. *Balkon* Jeana Geneta — kuplerajski spektakl ludila, iluzije, gde je doslovno iskazana sva utopičnost (nešto što se *ne* događa i *ne* postoji) pornografske strukture javne kuće. Tu utopičnost dokazao je vrlo sugestivno već i Stephen Marcus u ogledu o *pornotopiji*. Vredno bi možda bilo ispitati eksentričnost postojećih javnih kuća prema jednom idealnom tipu, onakvom kako ga pretpostavlja Max Weber. Dakle, tip nepronalazljiv u empirijskoj stvarnosti; čista struktura ničim okrnjena. Jer, tačno je: da sa stanovništa povesti kulture, javna kuća je isto toliko dragocena pojava koliko i svaka druga.

Na samom dnu misli ovog eseja pronalazim, pomalo protivrečan, stav (kod kojeg se može staviti znak pitanja, ali pitam: *gde* on ne može da se stavi?). Rečen suvoparno, on glasi:

strip-tease, kao umetnost, je proleterska umetnost, ali kao veština — subverzivna veština.

alozj majetić

stari strmi agram

SINOĆ KADA SMO SE KIBNULI

U glavi mi je bomba dunula
sinoć kad sam mačku kibnuo
Dunula je bomba
razletilo se hrvacko zagorje
orgulje na kaptolu su svirale
sinoć kad sam kibnuo tu mačku
Lavovi u maksimumu su zatululicali
u tkalčičevoj žohari su se zatelebal
sinoć kad me kibnula
Stari strmi agram je poplavio
most slobode se rastopio
njezine su slike demonstranti nosili
od dubrave do črnomerca
i dok su njezine slike nosili
njezino su cimet ime
od črnomerca do dubrave mumljali
Sinoć kad me mačka kibnula
plivalište u daničičevoj viskačem su punili
a u kinima
na sve tri do četiri predstave
čitavo su vrijeme prikazivali
njenu saftnu grud
krvavu njenu put
Iz ljemena je vulkan špricnuo
lava papke mi je spržila
Sinoć kad me mačka kibnula
i sinoć kad sam mačku kibnuo
sve se je pomaknulo
pa sam i ja, alozije s bijelim krinom
odjedamput naglo kidnuo.

DOĐITE MAHERI

Doći će maheri s hrapavim turpijama
Doći će maheri s masnim njuškama
Doći će maheri s tom strašnom tehnikom
Doći će maheri s gumenim šakama.
O,
Dođite maheri s hrapavim turpijama
rašpajte moju kurčevitu dušu.
Dođite maheri s masnim njuškama
njuškajte moju dobrofobičnu narav.
Dođite maheri s tom strašnom tehnikom
tehnički obradite moj natduboki crevette
moj natduboki crevette za podplitko knjavanje.
Dođite maheri s gumenim šakama
napravite iz mojega tijela vreću za trening
iz vreće za trening priredite mišiće u vrhnju.
O,
dođite maheri dođite već jednom
ako vam još nije dosta
ako vam stvarno nije prisjelo
dođite ovamo
k meni
u moj dom
u moju domovinu
dva metra pod rosnom travicom.